

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

XXV. Prophetia Michaeae,

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

hæc. In hoc denique commate prophetia Abdæ concluditur: *Et ascendent salvatores in montem Sion iudicare montem Esau, & erit Domino regnum.* Messia hæc adscribit doctissimus Rabbinorum Maimonides: adscribimus & nos, & Salvatores Messiam ac Messia ministros dictos censemus. Sion vero, unde primum nova Christi lex proficisci, & in qua Ecclesia fundari debuit, Ecclesiam illam significat, Esau vero, Ecclesiam perduelles. Cæterum & hi, & illa, Christum regem sunt agniture, ut apertissime in secundo Psalmo de seipso Christus prædicat: *Ego autem constitutus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum ejus, prædicans præceptum ejus. Dominus dixit ad me: Filius meus es tu, ego hodie genui te. Postula à me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ.* Hinc adeo Jesus Dominus dictus est Jesus: *Vocabis nomen ejus Jesum,* ait Josepho Angelus, *ipse enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum.* Hinc & regnum illi æternum portenditur: *Et regnabit,* ait Maria Angelus, *in domo Jacob in æternum, & regni ejus non erit finis.* Hinc & in Actis Petrus: *Principem & Salvatorem eum appellat.* Hinc denique à Prophetis Regem, ducem, principem, ac præceptorem dictum eum supra observavimus.

XXV. *Congregatione congregabo, Jacob, totum te; in unum conducam reliquias,* Prophetia pariter ponam illum quasi gregem in ovili, quasi pecus in medio caularum: tumul-
tuabuntur à multitudine hominum; ascendet enim pandens iter ante eos: dividet & transibunt portam, & ingredientur per eam: & transibit rex eorum coram eis, & Dominus in capite eorum. Verba sunt Michææ Prophetæ, quibus Christum præmonstrari contendo. Nam quamvis controversa sint inter eruditos, & ab aliis ad Samaritarum, Hierosolymitarumque excidium, ac Sedecia calamitates trahantur, ab aliis ad Christum, ego tamen vel apertorem eam esse aio interpretationem, quæ hæc Christo accomodat, vel utramque certe simul posse consistere, quod sæpe accidere ex Paulo discere licet. Quippe proprium hoc Messia futurum esse officium Prophetæ docent, dispersos Israëlitas congregare, quemadmodum errantes oves & dissipatas in unum gregem cogere pastores solent. Id sibi volebat Osée, cum diceret: *Et congregabuntur filii Juda, & filii Israël pariter, & ponent sibi caput unum, & ascendent de terra.* Idem & Jeremias tricesimo primo capite, cui Christi *œmulationis* inesse ostendimus: *Qui dispersit Israël, congregabit eum, & custodiet eum, sicut pastor gregem suum.* Idem & Ezechiel: *Hæc dicit Dominus Deus, Adhuc in hoc invenient me domus Israël, ut faciam eis: multiplicabo eos sicut gregem hominum, ut gregem sanctum, ut gregem Jerusalem in solennitatibus ejus. Sic erunt civitates destructæ, plena gregibus hominum, & scient quia ego Dominus.* Præcursum quoque ipsis Christum *œmulationis* Isaias in quinquagesimo secundo capite, quod Messia itidem clarissimam prædictionem continet: *Non in tumultu exibitis, nec in fuga properabitis: præcedet enim vos Dominus, & congregabit vos Deus Israël.* Neque hic iterare opus est, quam sæpe in Codicibus sacris pastoris munus, nomenque asciscere amet Christus. Vetustiores itaque Judæi Messia *œmulationis* hic esse prædictam fatebantur, velut R. Moses Hadarian sive Concionator in Beresith Rabba.

Nobilem etiam capite quarto vaticinationem de Christo Michæas edidit, quæ quoniam
 niam ne verbis quidem ab ea discrepat, quæ secundo Isaiæ continetur capite, nihil
 repetere necesse est, quæ ad hanc asserendam supra attulimus. Pauca quædam illu-
 strare solum convenit, quæ loco huic peculiariter sunt. Velut illud: *Et corripiet gentes fortes usque in longinquum: cui simile hoc habet Psalmus secundus de Christo: Postula à me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ. Reges eos in virga ferrea.* Subjicit Michæas: *Et sedebit vir subter vitem suam, & subter ficum suam, & non erit qui deterreat, quia os Domini exercituum locutum est: hoc ipsum de Messia temporibus cecinit Zacharias: In die illa, dicit Dominus exercituum, vocabit vir amicum suum subter vitem, & subter ficum.* Pergit Michæas: *In die illa, dicit Dominus, congregabo claudicantem, & eam quam ejeceram colligam, & quam afflixeram, & ponam claudicantem in reliquias, & eam que laboraverat in gentem robustam: consona sunt ista Sophonia: Ecce ego interficiam omnes qui afflixerunt te in tempore illo, & salvabo claudicantem, & eam qua ejecta fuerat congregabo, & ponam eos in laudem, & in nomen, in omni terra confessionis eorum.* Addit Michæas: *Et regnabit Dominus super eos in monte Sion, ex hoc nunc, & usque in æternum: paria de Christo nuntiantem Daniele audivimus: Potestas ejus, potestas æterna que non auferetur, & regnum ejus quod non corruptetur: & Angelum quoque apud Lucam de Christo Jesu: Et regnabit in domo Jacob in æternum, & regni ejus non erit finis.* Notatur quoque Christus in istis Michææ: *Et tu, turris gregis, nebulosa filia Sion, usque ad te veniet, & veniet potestas prima, regnum filia Jerusalem.* Nunc quare *maior* contraheris? numquid rex non est tibi, aut consiliarius tuus perit? Eadem habet Isaias de Christo: *Parvulus natus est nobis, & filius datus est nobis, & factus*

Abd. 27.

Psal. 2. 6, & scq.

Matth. 1. 21.

Luc. 1. 31.

Act. 5. 31

Prophetia Michææ,

Mich. 1. 12, 13,

Ose. 1. 11.

Jer. 31. 10.

Ezech. 36. 37,

38.

Isa. 52. 12.

Mich. 4. 1, 2,

scq.

Zach. 1. 10.

Mich. 4. 6.

Soph. 3. 19.

Mich. 4. 7.

Dan. 7. 14.

Luc. 1. 31.

Mich. 4. 8, 9.

Isa. 9. 6.

est principatus super humerum ejus: & vocabitur nomen ejus, Admirabilis, consiliarius, Deus fortis, pater futuri seculi, princeps pacis. Ergo hæc Michææ in Christum transcribat Jonathan ben Uziel. Libenter vero Grotio assentior, Turrim gregis apud Bethlehemum statuenti, unde Christum oriturum mox apertius Michæas prædicet. Futurum is deinde spondet, ut filiam Sionis Christus redimat: nempe & à Jobo & ab Isaia Christum redemptorem dictum notavimus. Sic demum filiam Sionis, Christi auxilio confirmatam Michæas alloquitur: Surge, & tritura, filia Sion, quia cornu tuum ponam ferreum, & ungulas tuas ponam creas, & comminues populos multos, & interficies, Domine, rapinas eorum: similia de Christo præcinit David: Reges eos in virga ferrea, & tanquam vas figuli confringes eos. Aptius etiam ad rem Isaïas: Ego auxiliatus sum tibi, dicit Dominus, & redemptor tuus sanctus Israël: ego posui te quasi plaustrum triturans novum, habens rostra ferrantia; triturabis montes, & comminues, & colles quasi pulverem pedes. Quam Isaïæ clausulam Messia significativam esse manifesto illud indicat quod præcedit: Ego Deus tuus, confortavi te, & auxiliatus sum tibi, & suscepit te dextera quasi mei. Hæc Judæorum Interpretum diligentiam non fugerunt, qui tot testimoniorum consensione notata Christum hic à Messia prædictum esse fassi sunt. Sic Beresith Rabba, sic R. Selomoh Jarchi, sic Aben Ezra. Contra ea Grotius, sic verborum secundi capitis Isaïæ, & quarti Michææ consensu, non sententiæ paritatem collegit, pro eo ac debuit, sed hæc ad illa παραποδημια res alias significare censuit: Isaïam quippe de regno Ezechia, Michæam de temporibus quæ reditum ex Babylone sunt consecuta, diservisse opinatur. Arbitrentur æqui rerum aestimatores, utrum verisimilius sit, quorum verba consonant, eorum conspirare sententias, an summa verborum paritate, summam sententiarum discrepantiam contineri. Num hæc Michææ præterea convenire dicemus, vel Ezechia ævo, vel recentioribus Babylonica captivitate temporibus: Et regnabit Dominus super eos in monte Sion, ex hoc nunc, & usque in æternum? minime vero. Atqui si ad neutrum illa pertinent, certe nec superiora, quæ his archissime coherent. Adversus perverfam hæc capitis illius interpretationem graviter excandescit Theodoretus, quam tum tuebantur, non Judei solum, sed & Christiani quidam, solidisque eam argumentis obrerit. Quarit enim eoque gentes magno numero Legi Dei obtemperaturæ ad Templum Domini concurrerint post reditum Judæorum è captivitate Babylonica; quarum gentium controversias arbitra ac disceptatrix Domini Lex composuerit, eorumque noxas & flagitia castigaverit, qua item pace fructus sit Judaicus populus, qui variis exinde calamitatibus miserime afflictus, gentium multarum incurfiones ac vexationes perpessus est. Tum id quoque: Nos autem ambulabimus in nomine Domini Dei nostri in æternum & ultra, præclare ostendit, Michæam non designasse Judæos, qui patriis sedibus eliminati, totius orbis inquilini, & exules, sacra Legis suæ munia obire non possunt. Unde nec ipsis hæc competere ait: Et regnabit Dominus super eos in monte Sion, ex hoc nunc & usque in æternum. Priorem capitis partem juxta historicum æque sensum & mysticum Christo & Ecclesiæ adjungit Cyrillus, postremam, ab octavo commate ad capitis usque finem, Sennacheribi & Nabuchodonosoris expeditiones ἰσοεικώς notare censet; Christum vero, secundum ἀσφόδερον καὶ τριφυλλοκώτες ῥίζων.

Perpaucis quinti capitis versiculis multa de venturo Messia posteros Michæas docuit. Nam primum patriam ejus indicavit, cum diceret: Et tu, Bethlehem Ephrata, parvulus es in millibus Juda: ex te mihi egredietur qui sit dominator in Israël. Deinde ut ortum ejus, non temporarium, qualis hominum reliquorum est, sed omnibus temporum initis priorem, & ipsius æternitatis æqualem fore ostendat, addit: Et egressus ejus ab initio, à diebus æternitatis. Sed muliere tamen proditurum eum ait per partum, atque ita humanæ naturæ participem, consanguinitatis vinculo iri conjunctum omnibus hominibus, etiam Barbaris, quos fraterno amore complexus, ut pote eorum similis & ὁμοφυής, ad Israëlitarum jura vocabit, validoque & magnifico moderabitur imperio, cujus is erit splendor, ea fama, ut ad orbis usque pervadat fines, & remotissimas gentes ad se invitet & alliciat, atque altæ demum pacis compotes faciat. Verba hæc sunt: Propter hoc dabit eos usque ad tempus, in quo parturiens pariet, & reliquæ fratrum ejus convertentur ad filios Israël. Et stabit, & pascet in fortitudine Domini, in sublimitate nominis Domini Dei sui, & convertentur, quia nunc magnificabitur usque ad terminos terræ. Et erit iste pax. Ad Christum hæc retulisse veteres Judæos locuples testimonium suppeditat Evangelium Matthæi, atque illud Iohannis; ex quibus clarissime intelligitur tratatitiam hæc & pervulgatam fuisse Judæorum sententiam, ex hoc Michææ loco deductam, Bethlehemo Messiam proditurum. Hanc majorum suorum doctrinam tenuerunt sequioris ævi Magistri. Sic Paraphrastes Chaldaeus Ionathan; sic Thalmud in libro Sanhedrin, ultimo capite, & in libro De pachtate, capite decimo; sic &

rasque alias de Christo vaticinationes huic consonare sciebant. Nam quod ait Michæas, futurum egressum ejus ab initio, à diebus æternitatis, hoc ipsum de Christo præcinerat David, cum induceret Deum Patrem Christo dicentem: *Ex utero ante Luciferum genui te.* Idem habet de eo Psalmus septuagesimus primus: *Permanebit cum Sole & ante Lunam, in generatione & generationem:* & postea: *Ante Solem permanet nomen ejus.* Hoc de se Sapia ipse, quæ Christus est, prædicabat his verbis: *Ab æterno ordinata sum, & ex antiquis, antequam terra fieret.* Hoc sibi volebat Apostolus Johannes, cum de Verbo, quod Christus est, diceret: *In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum.* Hoc de se quoque aiebat Dominus Jesus, sic Deum Patrem compellans: *Et nunc clarifica me tu, Pater, apud te ipsum, claritate quam habui, priusquam mundus esset, apud te.* Puerperam autem illam intellige, quæ Isaiæ septimo, octavo, & nono, capitibus commemoratur, pueri videlicet illius matrem, cui nomen, *Accelera spolia detrahere, festina prædari, qui Fortis dicitur, & Princeps pacis,* cujus immensum prædicatur imperium, & æterna pax. Quæ si quis omnia perpendat accurate, præfenti Michææ loco consona reperiet. Cum vero futurum pollicetur Propheta, ut Christus gentes *pastat in fortitudine,* pastoris hic quoque, ut alias sæpe, persona Christo imponitur, qui hunc habitum & ornatum, hocque adeo munus, suæ erga homines benevolentia & sollicitudinis testificandæ gratia, gerere amat, sibi quoque imponit; quod supra jam à me animadversum est, & inferius quoque commodus erit observandi locus. Magnificentiam vero ejus ad fines usque orbis celebratum iri promittit, perinde ut superiore vaticinatione de Messia prædictum vidimus, futurum ut *corripiat gentes fortes usque in longinquum.* Idem Psalmo secundo de eo præsignificatur: *Postula à me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ:* & Psalmo septuagesimo primo: *Et dominabitur à mari usque ad mare, & à flumine usque ad terminos orbis terrarum:* & mox: *Omnes gentes magnificabunt eum.* Omnia vero tranquillaturum Christum & pacificaturum sexcentis jam nos Propheta monuerunt. Quemadmodum ergo Christum pacem futurum prædicat Michæas, ita Paulus de Christo Jesu: *Ipse enim est pax nostra.* Atenim tam perspicua veritatis argumenta aspernati Judæi complures, nec patrum suorum auctoritatem reveriti, hæc ad Zorobabilem detorquebant, quos & vetustos aliquot Sacrae Scripturae Interpretes Christianos affectatos fuisse video, Chrysostrum, Theophylactum, Euthymium, novissimeque Grotium. Adversus hanc doctrinam insurgit Theodoretus, & Zorobabilem Babylone natum esse ostendit, non Bethlehemi, nec esse egressum ejus à diebus æternitatis. Scio quid ad hæc respondeat Grotius; Zorobabilem Bethlehemo ortum censei, quod ex Davidis, qui Bethlehemi natus est, familia esset oriundus, egressum vero ejus à diebus æternitatis dici, quod longum stemma à Davide duceret, multaque inter ipsum & Davidem intercessissent, longaque diuturnitas temporis, postquam Bethlehemo stirps illa prodierat. Id si accipimus, jam ergo multiplex nobis patria erit, torque natales terras numerabimus, quot loci majoribus nostris ortum dederunt. Ergo & Zorobabel, præter Babylonem in qua natus est, Jerusalem quoque patriam habebat, in qua tot Reges ipsius decessores sunt procreati; & Bethlehenum, in qua David, & Booz, & Obed, & Jesse, & Egyptum, in qua Aminadab, & Nahasson, & Haran Mesopotamiae, in qua Judas; & regiones ad Chanaanitidis Austrum sitas circa Bersabee & Gerara, in quibus Jacob, & Isaac, & Ur Chaldæorum, in qua Abraham; quod neque dici neque ferri potest. Præterea utrum existimare satius est, Prophetam hunc, quem de Christo alias edidisse prædictiones ostendimus, eam præmonstrare voluisse urbem, quæ Christi patria futura erat, consentientibus vetustissimis Judæis, uti & revera fuit; an cum Zorobabelis imperium & res gerendas vaticinaretur, eam notasse urbem, quæ Davidis ipsius progenitoris patria fuisset? Adde & verba ista, *Ab initio, à diebus æternitatis,* quæ sic Ebraice concepta sunt, *מקדם ממי עולם,* quasi dicas, *Ab olim, à diebus æternitatis,* geminata rei ejusdem significatione, non longitudinem temporum, sed ipsius æternitatis infinitatem indicare. Quis vero nominis sui fama orbem credat Zorobabilem replevisse, exulum aliquot ducem, & gentis exiguae, obscuræ, ac jam pene funditus excisæ principem, propter reparatum Templum, splendidum quidem olim, dum manebant regna, tunc autem rudiori opera resectum, ad cuius conspectum prioris Templi memoria senibus lacrymas excutiebat? Quis pax denique dicitur Zorobabel, quem gravissimis Chæthæorum Samariorum calumniis & criminationibus appetitum, vix inchoatum institutionis Hierosolymitani Templi opus absolvere potuisse scimus? Comma septimum capituli hujus Christo adscribit liber Beracoth Thalmudis Hierosolymitani. Est autem hujusmodi: *Et erunt reliquie Jacob in medio populorum multorum, quasi ros à Domino, & quasi stille super herbam qua non expectat virum.* Quia videlicet ex Jacobi

reliquiis suscitandus erat Messias, qui rore gratiæ cœlestis orbem uniuersum irrigaturus erat & fecundaturus; de quo in eandem sententiam differit Psalmus septuagesimus primus: *Descendet sicut pluvia in vellus, & sicut stillicidia stillantia super terram.*

- Pſalm. 71. 6.** Christi præterea venturi mysterium septimo capite tangit Michæas, cum Ecclesiæ instaurationem per Christum futuram nuntiat his verbis: *Dies, ut adificetur maceria tua.* Id ad Christum Judæos quosdam retulisse scribit Hieronymus. Nec dissimilis illa est Amosi de Christo propheta, quam supra attulimus: *In die illa suscitabo tabernaculum David, quod cecidit, & reedificabo aperturas murorum ejus, & ea que corruerunt instaurabo, & reedificabo illud sicut in diebus antiquis.* Addit Michæas: *In die illa longe fiet Lex: par illud quod supra, & hic, & Isaias de Christo cecinerant: De Sion egredietur Lex, & Verbum Domini de Jerusalem: & deinde: Magnificabitur usque ad terminos terra: paria & in Pſalmis, secundo, & centesimo nono, Christi *εξερχομενος* vidimus: Ego autem constitutus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum ejus; prædicans præceptum ejus: tum: *Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion: dominare in medio inimicorum tuorum.* Quod autem subjungit Michæas, ad Ecclesiam remotas gentes transiturus, *A civitatibus munitis usque ad flumen, & ad mare de mari, & ad montem de monte; idem de Christo prædictum extat Pſalmo septuagesimo primo: Et dominabitur à mari usque ad mare, & à flumine usque ad terminos orbis terrarum: idem & apud Zachariam: Loquetur pacem gentibus, & potestas ejus à mari usque ad mare, & à fluminibus usque ad fines terræ.* Sequitur apud Michæam: *Et terra erit in desolationem: nempe id quoque post Christum Daniel eventurum monuit. Christum deinde adhortatur Propheta, ut *Pascat populum in virga sua, gregem hereditatis suæ: de quo videlicet supra fuerat vaticinatus: Et stabit, & pascet in fortitudine Domini; pastorale officium, juxta Prophetarum omnium consensionem, Messias adscribens. Respondet Christus: Secundum dies egressus tuæ de terra Egypti ostendam ei mirabilia: sic in eodem septuagesimo primo Pſalmo, qui Christum *εξεστραίλει*: *Benedictus Dominus Deus Israël, qui fecit mirabilia nomen Dei vestri, qui fecit mirabilia vobiscum.* Pergit Michæas: *Videbunt gentes, & confabundentur super omni fortitudine sua, ponent manus super os, aures eorum surdæ erunt; lingent pulverem sicut serpentes, velut reptilia terræ perturbabuntur in adibus suis, Dominum Deum nostrum formidabant, & timebunt te: his consentanea Pſalmus idem septuagesimus primus suppeditat: *Coram illo procident Æthiopes, & inimici ejus terram lingent: Reges Tharsus & insulae offerent, Reges Arabum & Saba dona adducent, & adorabunt eum omnes reges terre, omnes gentes seruiant ei: cui simile est & istud Isaias de Messia: *Et erunt reges nutritii tui, & regine nutrices tuæ vultu in terram densissimam adorabunt te, & pulverem pedum tuorum lingent.* Facit huc quoque illud Osæ, Christi *εξελικνόν*: *Et post hæc revertentur filii Israël, & quærent Dominum Deum suum, & David regem suum, & paventur ad Dominum.* Flagitiorum deinde veniam per Christum nobis largiendam promittit Michæas, quod passim de eo Prophetæ humano generi spondent. Ac demum quæ de venturo Christo, sub jurisjurandi lege, Abrahamo & Jacobo promissa sunt, effecturum eum asseverat.*****
- Prophecia Habacuc, Hab. 2. 3.** **X X V I.** Secundo capite Habacuc hæc leguntur: *Adhuc visus procul, & apparebit in finem, & non mentietur: si moram fecerit, expecta illum, quia veniens veniet, & non tardabit.* Quibus Messias adventum prædici consentiunt Ebræi Interpretes & Christiani. De Christianis dubitatio nulla est, qui Pauli auctoritatem secuti, vel ad Christi salutarem illapsum in animos hominum spectare ista censuerunt, vel ad ejus descensum in terras: quod & in Thalmudici libri Sanhedrin postremo capite, & apud R. Selomoh discrete docetur.
- Hab. 3. 13, 18.** Nec mysterio caret illud, quod extat in oratione Habacuc: *Egressus es in salutem populi tui, in salutem cum Christo tuo.* Scio nonnullos hic Josuam notatum arbitrari, qui tamen unctus non fuit, nec Unctus dici potuit, nisi *χριστιανός*, & latiori significatione; quemadmodum in Paralipomenis quicumque exierunt de Egypto, Christi vocantur, ut adnotat Hieronymus. Alii ad Davidem id flectunt. Utrumque certe Christi Jesu figuram gessisse diximus: cujus nomen cum & significationem habeat salutis, quæ hic promittitur, aptius ei videtur locus quam Davidi convenire; aptius etiam quam Josuæ, cui minus proprie quam Jesu competit Christi nomen. Itaque sic comma illud reddebat Sexta Editio, Hieronymo teste: *εξελθεις εν σωσει τον λαον σου δια ιησου χριστου σου.* Existi ad servandum populum tuum, per Jesum Christum tuum. Et ad Messiam quoque id Ebræi retulerunt. Facit huc & id quod paulo post subnectit Habacuc: *Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in Deo Jesu meo.* Scio Ebraice scriptum esse *ישוע*, & ex nomine communi *ישע*, nomen proprium esse factum; sed ta-